

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік 12 р. ав.
на пів року 6 р. ав.
на чверть року . . . 8 р. ав.
на місяць 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік 20 рублів
або 40 франків
на пів року 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ма серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділі і руских свят
о год. 6-й пополудні.

Редакция, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперніка. — Експедиція
місцева в Агенції Ляндовского
в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Режлямації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

Два спомини з конституційної доби австрійської.

I.

(+) Теперішня бездіяльність посольської палати заведена шенерерівською опозицією спонукує до обдумування способів, як би сему лиху запобігти. Ми вже згадували в остатній статі, що вість про систованє конституції вирінає дуже часто тепер яко оден такий спосіб рішучий. Прецеденс такого систованя маємо в історії конституційної доби австрійської і не без інтересу буде сей спомин нагадати нашим читателям.

Приключило ся се з «батьком конституції» Шмерлінгом. Не мав він такого щастя, як Бісмарк, щоби корона его піддержувала а цісар не давав ему послуху. Невдача Шмерлінгівського проекту, щоби перестроїти Німеччину під верховодством Австрії (1863) і непризнанє конституції лютової Мадярами, довело систему Шмерлінгівску до упадку, а тим самим і «батька конституції». В міродайних кругах виробило ся переконанє, що внутрішній супокій в державі не верне без вдоволення державноправним домаганям Мадярів. Бажаєм цісаря було, бачити всі народности вдоволеними і наслідком того роблено заходи, щоби увзглядити домаганя Мадярів. Намір сей проявив ся іменно в престольній річі, котрою замкнено раду державну 27-го липня 1865 р. Між иньшими там було сказано, що важні причини, котрі доторкують ся інтересів усеї держави, спонукують до скорого скликаня легальних заступників в східних краях держави. Ще того самого дня увільнено з міністерських посад Шмерлінга, Пленера, Ляссера, Мечерого, Бургера і Гайна, а іменовано міністром державним і президентом ради міністрів. гр. Рі-

шарда Белькредого. Гр. Ляріш обняв міністерство скарбу а гр. Менсдорф міністерство справ заграничних. Було се так зване «міністерство трех графів».

Дня 20-го вересня 1865 появил ся цісарський патент, котрим лютову конституцію систовано з тим застереженєм, що добутки угоди переводженої з краями угорської корони мають бути предложені соймам иньших країв і королівств, щоби засягнути їх осуду в так важній справі. З того часу управа державна була абсолютна. Дня 14-го грудня 1865 відкрив сам цісар сойм угорський. В престольній річі не доторкувано вже висказаної 1861 р. засади, що Угри наслідком повстаня проти Австрії і понесеного пораженя втратили свої права, але признано правну тяглість і формальну вагу законів з 1848 р. Але при тим висловлено погляд дотеперішній правительства, що перед виконанем сі закони мають бути зревідовані, коли тимчасом Угри були иньшої думки, щоби перше ті закони завести а відтак піддати їх ревізії. Між Уграми а правительством заострили ся відносини як в р. 1861, але тимчасом перервано засіданя сойму угорского наслідком війни між Прусами і Австрією (26-го червня 1866 р.) на неозначений час.

Державний міністер Белькреді поставив собі задачу вдоволити домаганям Мадярів відповідно бажаню цісарскому а з тим рівночасно перевести державноправний перестрій монархії на пять держав: 1. чеську (Чехи, Моравія, Шлезк), 2. галицьку (Галичина з Буковиною), 3. полуднево-славянську, 4. угорську (Угорщина з Септигородом), 5. иньші краї австрійсько-угорські. Сі держави мали творити цілість злучену особю монарха. Після плану Белькредого мали би більші властители мати перевагу у внутрішних справах, спільні і заграничні

справи рішав би сам цісар з міністрами. Белькреді бажав отже утворити з Австрії фєвдальну державу федеративну з абсолютно монархічною владою на чолі.

Виконано сего плану опирали ся Німці з Чех, Моравії, Шлезка і Країни, щоби яко національні меньшости не були змайоризовані. А позаяк в тих соймах мали тоді Німці більшість і така більшість виїшла би тим способом з соймів до ради державної, отже проект гр. Белькредого не мав би більшости в раді державній вибраній з соймів, наклонив Белькреді цісаря до виданя патенту з 2 січня 1867. Сим патентом постановлено «для вирівнаня правних домагань що-до конституційних інституцій державних з заступниками країв угорської корони» скликати заступників иньших країв на «надзвичайне зібранє ради державної».

Задля того постановлено розвизати позаугорські сойми, перевести нові вибори і на 15 лютого 1867 покликати вибраних ними соймами заступників на сесию ради державної. Німецькі краї монархії бояли ся, що виїде до ради державної тим способом славянська більшість, отже ліберали німецькі зібрані під проводом кн. Кольоредо постановили вплинути на те, щоби сойми краєві відклонили вибір з соймів до ради державної.

Лібералам німецьким прийшли в поміч події на Угорщині. Провідник Угрів Деак заявив ся против федералістичного устрою Белькредого і довів усійшино до кінця переговори що-до угоди з Уграми, на котру цісар згодив ся. Тим способом плану Белькредого не виконано, керму країв австрійських обняв по уступленю Белькредого гр. Байст, творець дуалізму.

Ниніж фактично в раді державній утворила ся парламентарна більшість — славянська, Німці мимо великого шуму, який

Під неділю „Болячці“.

Говорили наші Батьки: «Мовчи язичку, будеш їсти кашку!» Но нинька чи мовчин чи ні а кашки дасть Бог. Пощо днесь мовчати, коли криптоскоп все тобі розкриє, як на долони.

Спитаєте ся може, що то таке криптоскоп? Хибаж ви не чули нічого про него. Та то на око ніби багателька, але така, що як приложити єї до ока, то зобачиш цілком не багательку. Цілий криптоскоп сховаєш в кулак, в кишеню, можеш его все і всюда з собою носити. Тобі він нічого не вадить, але другим людям то біда і то не мала. Споглянеш на яку людину через него, так все будеш про ню знати, що робила, але що найгірше то те, що він уявить, відфотографує навіть всі людські мисли.

Здасть ся же днесь на що мовчати, укривати свої пляни? Ні!

Сей криптоскоп, то нова і найбільша язва на Русь! На що тепер здасть хитрість Малороса, коли криптоскоп може задалегідь всі тайники наші уявити.

Не дурно-ж то «Болячка» підчас проїздки міністра промислу Струєвською залізницею поминула так важні справи як валячі ся мости і вїядукти або достаточне число возів, хотяй могла на певно сподівати ся, що нинька-завтра

при улекшеній комунікації схоче єї відвідати давний кум — а просила лиш того міністра, щоби він не дав ніколи Русинам правительственої підмоги на вибір сеї проклятої машинерії. «Болячка» се моторенька собі людина. Она як о що кого просить, то мусить то бути справа не якої-будь ваги — а принципіально. І певно, що криптоскоп то річ принципіальна — то не нашє руска на якімсь то правительственим будинку, не який там утравізм. Скоро проміни Röntgena не дотикаючи принципіально людскости а вже ніколи цілого загалу осьмішили не оди принцип — вправді тільки жіночий, як: чудову і чародійну силу етаників і т. п., то щож буде з криптоскопом?

Потінає ся вправді бодай тим «Болячка», що каже: «Криптоскоп допече жєнщинам, але бодай не подарує вже і мужчинам!»

Ага, коби йно так! Болячко любенька, коби ти проживала не в Струсові а тут в столиці тобись певно відала, що є принцип: основи свободолоубивої, поступолоубивої і демократичної ідеї, але не для всіх. На се треба мати патент, а єго можуть получить тільки певні премієри, але весь загал а ще жіноцтво — то не для него постує свобода і т. д.

Днеська можна мати найкрасні принципи, понятя свободи, поступу, демократизму, такщож тобі з того, як принципіальні премієри не тільки скажуть але ще й надрукують в своїм кодексі мо-

рали се річ, в «Дьль», що лише они і лише для них є ті принципи. А як ще того за мало, то скличуть свою раду і більшоєтню одного недолітного голосу ухвалять таке: «Болячка» не говорить принципіально — тож не має «рехту». Ну і пропав «рехт»!

Криптоскоп, се Existenc-Minimum і Maximum всеї сконсолідованої і не сконсолідованої Руси, о як так наглячо упоминають ся наші радикальні посли а з якого собі «Дьло» сердечно кепкує.

Пані мої, не спускайте ся на слова «Болячки», бо так ошукаете ся, як я.

«Болячка», хотяй говорить принципіально: «Винаходками поступу повинна користа ся всяка тямуща людина» так знов не говорить принципіально після принципів патентованих премієрами. А тільки то днесь принципом, що ті панове узнають яко таке. Натурально, що принципісти, люди хотяй биті палкою, та не в тімя, не дурні узнати щось за загальний принцип, з чим їм може бути невігода.

От кажуть так: Засадою принципіальною є для жєнщини: Не дивити ся навіть через дірку від ключа в дверех. І так такої було і є мимо, що голосимо про свободу. Если-ж така дурничка, як дірка від ключа, що нею дуже мало що можна видіти або надслухати, є вам мої пані зборена, то деж вані опікуни згодять ся, щоби ви користували ся криптоскопом. Отже видите.

тепер роблять задля язикових розпоряджень, так слабкі і розбиті, що не можуть творити політичної партії парламентарної. Федералістична ідея вириває на ново, а навіть антисемітський орган заявляє ся за федеративним устроєм країв австрійських.

(Конець буде.)

Д О П И С Ь.

З Відня пишуть нам під днем 27 мая.

Подаю вам проспект тижневника, що має небагом появи́ти ся у Відні для зближення Славян австрійських до себе і всесторонньої оборони їх інтересів. Проспект сей гласить:

«Намірене видавництво тижневника кладе собі за задачу, заступати і боронити Славян австрійських, кожде племя з-особна і всі разом на вні, а також прояснювати взаємини тих племен між собою. Виключені притім суть всякі непорозуміння, які би зайшли у внутрі поодиноких племен і між племенами, як також всякі племена релігійні, церковні, партійні і класові. Не мішаючи ся у внутрішні справи і боротьби, представляти буде тижневник кожду народність в цілости на полях народно-політичній, культурній і господарській в рівній мірі і в рівній спосіб. Тим самим буде тижневник толкувателем і органом клубів, що заступають інтереси народів славянських в парламенті. Задача тижневника буде передовсім інструктивна і оборонна, чим не виключена і офензива, де така покаже ся конечною. Алеж офензива звертати-месь лише на вні та хоч буде різкою то не буде обидною. Орган сей буде виходити раз в тиждень, рано, кожного понеділка. До тижневника яко додаток буде прилучений огляд літературно-науковий, в котрім будуть уміщувані найлучші і найновіші поезії побіч прози з всіх літератур славянських, штуки і науки. Тижневник буде розпадатися на три часті. В першій часті, в головній, будуть містити ся політичні статі, в другій найновіші вісті аж до понеділка, в третій вісті літературні. Для політиків і послів розриває ся тим самим широке поле. Редакція навяже тісні зносини з всіми осередками життя народів славянських і буде з повною об'єктивною подавати вісти про всякий рух в тих центрах. Партійні домашні справи будуть лише реґеструвати ся яко довершені факти: Головним змаганем органу буде, знакомити ширші круги з всім, що діє ся в нідрі славянських народів австрійських, як і зближати Славян до себе. Орган сей буде зовсім вільний від всяких посторонних і правительственних впливів. Він вишовнить дотеперішню недостатчу писем, що в центрі держави мало би підносити свій голос в обороні всіх народів славянських і кожного народу з-особна. Як би удало ся орга-

нови сему зискати всесторонню поміч, то не виключена можливість переімени тижневника на «Дневник».

Адресова комісія

покінчила вже свою задачу. Значною більшістю парламентарною. Як загальні розправи над проектом адреси були довгі аж до умукки, так спеціальна розправа покінчила ся на однім майже засіданю, 25. мая. Тенденція адреси звісна. Она підносить головно два важні моменти: автономію країв коронних і *переведення рівноправности всіх народів*. Бесідники з лівіці підсували тій адресі змагане до федералізму, а в федералізмі добачували розклад Австрії. Тимчасом в адресі нема ще і сліду якого-небудь змаганя до федералістичного перестрою Долитавщини. Адреса домагає ся лише двох висяє згаданих річий, т. є. розширення компетенції соймів на поли господарській а рівночасно уведеня в життя сеї рівноправности народів австрійських, яка є запоручена тим-же народам конституцією з р. 1867. Німцям, яко закостенілим централістам і дотеперішнім гегемонам обі ці річі не могли бути до вподоби. Они живуть ще духом пок. Шмерлінґа і раді би на взір Магарів управляти Долитавщиною заєдно по централістичному, а при тим в душі культуртрегерства німецького, т. є. з явною тенденцією германізования Славян чеських, Славян альпійських і буковинських. Слово рівноправність всіх народів є для них найбільшим пугалом.

При спеціальній розправі над проектом адреси забрав слово і гр. Бадені в імени правительства. В промові своїй короткій однакж ядреній виявив він становище правительства до проекту адреси більшости. Він заявив передовсім, що правительство *стоїть непохитно при тронній ріші*, в котрій, як звісно, нема ні згадки про зміну конституції, ані про який-небудь федералістичний перестрій Австрії. Адресу більшости уважає правительство яко *змагання бажань* більшости парламентарної, котрі то бажання правительство не відказує ся сповнити, застерігаючи собі голос в конкретних случаях. Правительство не противить ся проте *поправі* теперішньої конституції, наколи поправа така покаже ся конечною, але не думає про ніякі наглі внутрішні перевороти. Се значить, іншими словами, що ні Чехам не обіцює правительство на разі їх чеського державного права, ні не бажає оно надмірного розширення автономії країв коронних, як се може на думці мають Поляки. Притім зацитував гр. Бадені адресу до корони, вироблену колись централістом Гіжрою, в котрій виражені майже ті самі думки, які увійшли в теперішній проект адреси. Если Гіскра колись признавав потребу мати взгляд на

питомности поодиноких країв коронних, то нинішній централізм — виходило з річи гр. Баденіого — не потребує даром полахати себе змістом теперішньої адреси до корони. Чи і в яким напрямі має бути розширена автономія країв коронних, се покаже ся в конкретних случаях, при предложено конкретних законів. Тоді і виявить правительство своє становище.

Адресу прийнято в комісії вже в третім читанню без всякої зміни. Але німецька більша поліція устами Людвікедорфа і поступовці німецькі (ліберали) устами пос. Пєргельєтє внесли два свої проекти адреси яко *вогум* двох меншости. Перед півну палату прійдуть проте три проекти. Коля? Сего нині на певно сказати не можна. Виравді більшість парламентарна і правительство з нею докладноють всяких заходів, щоби обструкція перетривати, але від волі до діла завсїгда довша дорога. Німці роз'ярені до крайности. Последнє засіданє палати посольської було похоже на шинкову бурду. Межи соціалістами а антисемітами мало-що не прійшло до бійки на кулаки. А падали при тим слова: Lausbub, Rotzjude, Gauner, liberaler Schwindler, Arbeiteraussauger, Judenkecht, Badenilusaretz, Adlerskecht і т. д. і то го причинні, що антисеміти не хотїли піддержати дурної і пустої обструкції шалених лібералів і народовців німецьких.

Торжество москвофільської ідеї.

(П. зв. 50-літній ювілей знесення паніщини).

Наша «красва консолидація» є невзвєрнана в своїх помислах, а що нема дивиней річи досить сьвятої, щоб єї не ужила для своїх пібито тактичних цілей, се наглядно показав сего річний обхід роковин Шевченка. Під позором «всенародного» — (отсим последнім словом іронізували колись давніше самі щирі народовці наших москвофільів) — отже під позором обходу знесеня панщини виглядала собі консолидація новий жир для своєї агітації, нове средство проміювання наших народних ідеалів на московські сріб'яки, ну і урядила — як відомо — засіданє нового «спільного» крайного комітету». Очевидно — кому *дешевий успіх*, окуплений безсоромною агітацією, московскими сріб'яками та — будучиною одурюваного народа, дорожший від правдивої праці для народних інтересів, хто в надуваню всіх навкруги і себе самого, видить однуку мудрість політичну — сей може звязати ся й до обходу роковин народної волі, ба — якихсь, ніби також і роковин «розбудження» народного життя!! — спільно з ким? спільно з тими, що відкрито глумлять ся над сею волею й сим народним життям *всюди там*, де лише мають до сего *спроможу!*

Для згнилизни яка вже весіла втисцутьсь в наш народний організм, є дуже характер-

На принцип — є все готовий і то віковий інший принцип.

Поцож то тішити ся було «Болячці» і вам робити якісь золоті надії. Мені вірте, бож я не провінціаліст, то-ж знаю докладно всі принципи принципістів і сьміло вам кажу, що криптоскопу уживати не можете пані мої ніколи, на те вже й запала ухвала. Послухайте як то і коли оно стало ся:

Предплатник «Дѣла» від часу проголошеня Бісмарковом і его честною принципіальною компанією опозиції, порозуміли опозицію на всі боки і «последовательно» поставили ся в опозицію навіть до свого органу «Дѣло». Значить не надсилали ані предплати ані посліплати. «Дѣло» робить не тільки опозицію але навіть обструкцію товариству Шевченка, себ то не платить за друк і проче. Виділ товариства Шевченка переходить також в опозицію і гонить «Дѣло» на чотири вітри. Акціонери «Дѣла» ставлять ся в опозицію против Виділу не зі взгляду якихсь сподіваних дивіденд за акції, бо ті вже і в сві перестали їм снитися, а по тій єдино у них принципіальній причині, що як чорт бере їх акції то най возьме і ціле наукове товариство.

«Пощо науки — говорив акціонер «Дѣла» — коли на ній не розумію ся, коли я з нею не осьвідомлений, коли до неї нема у мене охоти ні часу, коли з неї не так легко мені дійти до яких рентових акцій. Політика, ювілей, концерти вистави, в то нам грай. От подивіть ся на Біс-

маркова, де у него наука, чи є у него поділ на членів дійетних, звичайних, основателів і почетних? Він і невеличка компанія члени дійетні а прочі всі лише почетні. І добре ему з тим та ще як! Его акції політичні є не тільки у нас але передовсім на заграничній біржі нотовані і то вельми високо. Дперва що йно вернув з виплаченою дивідендою за свої акції. Так і нам треба поступати. Дасть Господь, колись купців і на нашу політику! Чейже-ж ми любимо поступ, поступимо колись геть-геть далеко. От ми вже й днесь недалеко там де Бісмарков. Тільки що хитрий малорос той Бісмарков; не хоче ані руш побільшити числа своїх дійетних членів. Ні ми також малороси — якось то буде.

Але поки що, загальні збори мусьят рішити, що нам не яло ся виходити з «Дѣломъ» і з нашими на пійкій біржі до тепер не нотованими акціями політичними з Товариства Шевченка, доки аж не змилує ся над нами Бісмарков і не дасть їм дебіту на заграничну біржу тую, де улюковав він свої акції. Впрочім честь руского народу вимагає, щоби єдині его акції, найдавнійші, не упали.

Панове і пані, слиби Русь мала копальні нафти, золота, навіть діаментів (Голоси: А! Господоньку змилиуй ся!) Ага змилиуй ся, та по що? Такі скарби непевні в руско-українських руках, (Авдіторіум одноголосно: А тоби була але геца, зараз пішплибсьмо на «ачіщенную») бо знайшли би ся Ротшільди, Блєйхредери і прочі та

выкупили би тоді такі акції наші, а то люди нам чужі! Чи була би Русь? (Голоси: але де там, пропилибсьмо!) Слиби ми мали заклад науки, (Голоси: але о! ще чого забагає ся) штуки, (як такої що в цирку Сідолього то але) то і ті акції непевні, бо знайдуть ся знов чужі люди — які аматори (пані і панни, ой то-то!) і звалають ся них, але акції політичні «Дѣла», є того рода, що на них ніхто і ніколи не звалають ся. (Голоси: а от перед пару роками акції «Дѣла» Сойм хтів взяти!) Панове, те стало ся було на хвильку і то для того, що сьвітло електричне було загасло. Но зараз неправдаж вернули нам їх на вічну память, а хотїли ми від того часу на розлічні способи брали ся як «прихильні», прихильно вижадаючи, вижидаючи, вільної руки, опозиційні, обструкційні, хотїли шукалисьмо ріжних купців, як радикалів «мінімальних і максимальных, старих і молодих, поповщиків і безпоповщиків, а історических началах і неісторических. Заходилисьмо і до правительства, до Славян, до антисемітів і до ludowców, так всюду нас надули а на наші акції і оком не звели, не то щоби щобудь дали. Чи ж можна мати Русинам щось так певного, як ті акції? Де є бодай одна скиба землі нашої, щоби чужі не острили собі на ню зубів? Акції «Дѣла» в саме горло їм встроми так вони їх викинуть. (Голоси: не дивниця, бо і нас они млоять) Тож то єдиний пункт, де маємо силу самі рядити ся. Ту нам ніхто чужий не замішає ся. Проч з ви-

етичне заховане наших товариств народних супротив наміреного обходу. Академічна «Громада» рішучо відмовила участі (заявлене єї подаємо понисше). «Сокил» ввійшов в цікаву колізно сам з собою: Єго відпоручники — помімо цікавих тероризаційних штучок чесного голови комітету — зложили рішуче заявлене в єім дусі, що не можуть допустити до обходу святих для народа памяток — историчними зрадниками й запродавцями; так щож — по заяві відпоручників появивсь на комітеті сам «голова» «Сокола», п. Нагірний й заявив, що з заявленем відпоручників свого товариства не солідаризує ся! Гарно! Відверотно стало ся з товариством імени Шевченка: там знов голова, проф. Грушевський був противний такому спільному обходу, та виділ таки вибрав делегатів і єї взяли участь в засіданю комітету. Деякі иньші делегати... били оплески, коли делегати «Сокола» склали свою заяву, та опісля... на засіданю комітету таки лишили ся!

На разі комітетъ навіть не уконституував ся, а ми думаємо, що сором і розвага возьмуть таки верх, хоч, і поволи. Ми думаємо, що мимо всіх заходів здорова частина народної партії відтягне ся від спільного святотатського обходу, з'ізолює своїх негідних або засліплених проводирів, та що сей ніби-спільний обхід — в дійсности торжество фактичної побіди у нас москвофільської ідеї, продажноі негачії та протрації — стане початком рішучого звороту народовців до справдішної консолідації на основах праці для народних інтересів.

Уже т. зв. спільна акція виборча була безсоромним надуживанем всякої правди і чести: годіж побороти кого небудь, хочби спільного ворога — здаючи ся на ласку другому невмолному ворогові, обхід же народного свята спільного з сим ворогом — се вже крайнне подоптанє самого себе.

— Святкованє 50-літнього ювілея знесєня панщини і пробудження нового життя народного серед галицьких Русинів. На запрошенє «Краєвого руського комітета виборчого», зійшли ся 27 с. м. делегати львівських товариств і інституцій на нараду. Запрошені були: 1) Ставропільський Інститут, 2) Народний Дім, 3) Галицько-руська Матиця, 4) Руська Бесіда, 5) Просвіта, 6) Общество ім. Качковського, 7) Наукове товариство ім. Шевченка, 8) ремісничє товариство Зоря, 9) студентські товариства Академічна Громада і 10) Друг, 11) Общество руських дам, 12) Клюб Русинок, 13) Народна Торговля, 14) Дністер, 15) Руське Касино, 16) співачке товариство Боян, 17) гімнастичне товариство Сокил. Всі запрошені вислали або відпоручників або письмениі заявленя; тільки Академічна громада і Сокил відмовили участі.

Явило ся звиж 30 осіб, межи ними, окрім львівських членів Комітета виборчого, о. крилош. др. Делькевич, член виділу краєвого др. Савчак, проф. Володимир Шухевич, завідагель держав-

них лісів і домен Глинський, катихит о. Стефанович і другі.

В імени Комітету виборчого пояснив проф. Романчук генезу і ціль скликаня позавчєрашнього збору, а подавши коротко мотиви святкованя ювілею, кинув також деякі гадки о способі того святкованя.

Не всі зібрані хотіли одобрити поступованє комітету і признати єму управнєнє до взятя ініціативи в тій справі. «Академічна Громада і Сокил» вислали свої заяви, що не приступають до вспільної акції з комітетом виборчим на руки Романчука. Деякі присутні члени Академічної Громади і Сокола домагали ся відчитаня своїх заяв. Романчук толкував ся, що не може відчитати, бо забув в дома ті заяви. Тоді одиє член Сокола виняв заяву і сам відчитав. На се зчитили Москвофіли велику бучу.

В виду однак сьмілої і рішучої постави Сокола перелікали ся і полишили «Сокола» в супокою. Проф. Шухевич поставив внесєнє поручити ювілейному комітетові, щоби заняв ся також справою святкованя 5-літнього вступленя на трон цїсаря Фрац-Йосифа.

Наликані заявою молодежи відкинено внесєнє, щоби святкованем всіх трєх ювілеїв заняв ся Комітет виборчий, а постановлено, щоби відпоручники львівських товариств і інституцій враз з львівськими членами Комітету виборчого склали комітет ювілейний. До того комітету має ся запросити ся всі три Ординарії і Канігули, як і Товариство сьв. Апостола Павла, о вислаєнє своїх відпоручників. Запрошенем мають занятися, яко делегати збору, крилош. о. др. Делькевич і Романчук, котрі скличуть також нові збори комітету ювілейного. Уконституованє комітету насується пізнійше.

«Хто в світї хвилеву тактику партійну вчисляє до програми, писало «Дїло» в грудни минувшого року. Не будемо розводити ся, чи ся основа моральна чи ні, а скажемо днес на підставі докананого факту, що такої неправди тоді «Дїло» сказало. У колишних наших народовців хвилева тактика вчисляє ся такою до програми. Доказом сєго аранжованє тих трєх ювілеїв. Нам здає ся що святкованє народного відродження повинно бути програмовою справою принайменше народовців. Чей жеж народне відродженє не сьміє бути у нас хвилевою тактикою. Га—а може-може у скапанілих народовців, від тепер вже кожда народна справа буде лиш хвилевою тактикою а не ділом в будуччину. — Москвофіли засудили наш нарід на смерть — а тепер будуть обходити ювілей народного відродження? Сєж вже «краєграницє» пане Романчук вашої сьпільної акції! Ми досить вже звикли на політичні комедії, але такого подоптаня справи народної ми не могли навіть на думку припустити. Така вспільна акція то хіба не 50 літній ювілей народного відродження, а перші роковини триумфу народних апостатів, що зуміли погасити чисту — як кристал русько-українську ідею у народовців.

Зрозуміла се наша академічна молодіж у Львові з Товариства Академічна Громада і Сокил і на запросини до участі в нараді, підписані москвофілами відповіла так:

«Ч. 243. Виділ українсько-руського товариства «Академічна Громада» рішив односторонє не брати участі в комітеті зложенім з делегатів українсько-руських і москвофільських львівських товариств, завязанім в цїлі відсвяткова-

лєні принципісти, бо здемаєсквані, що инакше думають а инакше творять. Далі з боязни, щоби ви Пані не підглядали їх поступків приватної натури і їх недемаєсквали, змінили порядок денний а завели дискусію, чи можна жєнщинам послужувати ся криптоскопом. Ухвалили, що не вільно.

Ну, як ухвалили, то закон! Треба слухати і як Москвалє каже і «не разсуждате!» Ви певно здивували ся, що я покликав ся на московський принцип. Не дивуйте ся, тепер консолідація на московських принципах, а хто инакше думає сєго бють, хіба що є він членом «Академічної Громади» або руським Соколом. О ті не боять ся не тільки «разсуждати» деякі принципи сконсолідованих народовецьких принципістів але ставлять свої принципи і то на зборах в Народнім Домі.

Здає ся, що молодіж мусіла прийти в посєданє «криптоскопу» тож і заглянула ним всім премієрам в саму шкуру так глибоко, що кількох москвофілів по зборах 50-літнього ювілею народного відродження відставлено на ратункову стачію, але ту признано, що то вельми давнєна хвороба хронічна, на котру одиноким средством є цїлковите відокромішнєнє від прочої здорової суспільности або висилка на сьвіжу експедицію в Нанзенівскі краї.

М. Іван де Йор.

ня 50-тітнього ювілею знесєня панщини і нашого відродження, а то з слїдуєчої причини: В скзад комітету ввійшли люди, котрі не лишєнь не признають нам права до самостійного розвитку, але котрі працювали і працюють над тим, щоби на Галицькій Русі відпливати найгрубший обскурантизм та сервілізм і котрі не жахають ся найнегіднійших средств там, де ходить о збалануєнє публичної опінії, або о здоптанє того, що посить на собі знамя українсько-руське.

Українсько-руська молодіж занадто сьвідомо своїх національних принципів і занадто сильно вірить в будучність свого народу, щоби мала в передодни 50-літнього ювілею народного відродження і в хвили, коля ширпаюча з кождим днем сьвідомість народна різько пятає всяких зрадників народних, лучити ся з ними, для котрих не має иньших слів крім погорди.

Ухвалою сєю закладаємо заразом протєст в імени всеї сьвідомої українсько-руської молодіжи проти того, щоби ренєгати нашого народу промовляли до нього, яко заступники, та підшивали ся під назву Русинів.

Львів дня 25 мая 1897.

За виділ товариства «Академічна Громада»
Сидор Голубович
Гриць Гарматій
голова за писаря.

Честь нашій молодіжи, що береже програму народну! Честь!

— Посєдиноє. Послєднє засіданє Ради державної закінчило ся визванєм на посєдиноє посла Пєслєра через Гомпєша, члена польського кола.

— Ухвала сьвященєства. Сьвященєство деканату Журавєньського ухвалило односторонє сими днями, що в своїм урядованю буде всюди уживати лиш руського язика. О тій ухвалі повідомлено всі правительствєнні і краєві власти і зажадано від правительствєнних властей, щоби ті в своїх зносинах з парохіальними урядами і з сьвященєством уживали також руського язика і руського письма, як рівнож щоби вистарали ся о руські друки для парохіальних урядів. Ухвалу свою мотивували они язиковою рівноправностію і покликали ся при тім на послєднє язиковє розпорядженє ц. к. Намістництва у Львові. В разі коли власти не будуть до сьвященєства відносили ся по руськи, заповіло оно, що не прийме ніяких писем в иньшій язичі і не дасть ніякої відповіди.

— Нечувана повінь навістила 27-го мая Лаврів і сусєдні околиці. Поступаючє без границь і міри нищенє лісів викликає що раз більше прибуванє води а дня 27-го мая в полуднє злива впрядила безмірні шкоди в поли. Вода піднесла ся нагло до 3 метрів понад звичайний стан; в одній хвили перервала і забрала насип будуючює ся повітової дороги — унесла великими 1½ метр. камінними брусамі криті містки і спустошила надбережжі, збіжеєм покриті поля на широті доходячій до 500 метрів. Запаніє брудні филі гнали баньки, позривані мости, цїлі обори, дахи, хати, засипаючи цїлими камінними лавами засїнні поля.

— Жовнір вбитий в часі спокою. Дня 26 мая рано підчас войскових вправ в стріляню до цїлі убито случайно одного з жовнірів баталіону стрільців, кватируючого в Терєбовлі. Куля трафала єго в груди і положила на місци трупом. Жовнір сєй походив з Угорщини.

— На засіданях виділу Наукового товариства ім. Шевченка, відбутих 18 і 26 мая, полагоджено отєї справи:

1. Постановлено вислати академіям наук у Відні і Кракові свої виданя для обміни.

2. Принято в члени: 3 особи з Галичини а 1 з Угорщини.

3. Удїлено кілька субвенцій на наукові праці і визначено високість рємуєрації для автора шкільних книжок друкованих накладом товариства.

4. Удїлено «Руській Раді в Чернівцях» за допомоги 500 зр. на виданє творів Федьковича.

5. Вибрано дра Д. Савчака і К. Паньківського делегатами до комітету, що має занятися обходом 50-літнього ювілею знесєня панщини і розбудження ново життя народного у галицьких Русинів.

6. Обговорено також справу святкованя 100-літнього ювілею появленя «Енеїди» і 25-літнього ювілею заснованя товариства імени Шевченка.

— Пожар кінєматографу. Доносять з Парижа, що там опять згорів кінєматограф. На бульварі Поазонієр уставлено на склеповій виставі кінєматографічний апарат, що спонукав вибух пожежу. Зрителі встигли завчасу уратувати ся утечию. Причиною огня була проєкційна лямпа, подібно як в звисній катастрофі у базарі добродійности.

ПОСМЕРТНІ ✕ ВІСТІ.

Йосифа Сапрун, жєва о. Теодора Сапруна пароха з Пєсків упокоїла ся дня 27. н. ст. в 42 мая році життя по короткій а тажкій недужі. Була то жєнщина рідких чеснот, огріта любовію свого народа, про тєє передвчасна єї смерть виклика правдивий жалє не тільки між окружною інтелігенцією але і між простим народом, з котрим она ділила ся щастєм і горєм. В. е. п.

дїлом і наукою! Бисмарков, політика, вистава, заряд театру, ювілей який, концерти, Бояни, то то наше спасєнє, не наука. Най сервілієти учать ся!»

Таке говорив акціонер «Дїла», коли тимчасом єго жіночка, що прийшла з ним ратувати акції «Дїла», завела собі невиннєнький флїрт з одним принципіальним акціонером і не чула бесіди свого мужа. А ту як раз треба було єї знати що муж говорив, чи против виділу, чи за виділом, щоби знала, як має і євій віддати голос. Іти до мужа і питати ся, що він говорив, значило зрадити євій флїрт. А хоть єї муж о ідеях свободолюбивих, так такою була би єя она мала!

Віддати голос случайно не так як муж, нахло зрадою вірности і послухєньства. В тім клопоті приступаю до нещасної жєни, — бо прощу вірити мені, (а впрочім най скаже Болячка) я все стаю в пригоді жєнщинам — і даю єї криптоскоп та прощу чємнєнько: «Пані ласкаві, погляньте на голову свого пана — а знайдете те що вас так клопочє». Споглянула і вчитала там таке: Говорім, що хочємо, а виділ має слухність, бож аби вести хосєнну політику, треба розуму; єго добудєш наукою. Урадована, що знайшла думку свого мужа, сьміло віддає голос за виділом, коли тимчасом муж голосує по ній против виділу.

Хтож був тим дїяволом, що підшєпнув жєні стати против мужа. Криптоскоп! Засором-

Розклад їзди на залізницях

після часу середно-європейського пізнішого о 36 минут від львівського, важний від 1-го мая 1897.

Поїзд	год.	приходить до Львова	Поїзд	год.	відходить зі Львова
особовий	7:30	з Сучави і Черновець	поспішн.	6:—	до Підволочиск і Бродів
мішаний	7:50	з Янова	"	6:10	до Черновець і Сучави
особовий	8:05	зі Стрия і Лавочного	особовий	6:45	до Черновець і Сучави
"	8:15	з Тернополя і Бродів	поспішн.	8:40	до Кракова
"	8:25	з Сокаля і Ярослава через Раву	"	8:55	до Кракова в спол. з Н. Санчом і Розвадовом
"	9:10	з Кракова в сполуч. з Н. Санчом, Яслом і Равою	"	9:20	до Стрия і Лавочного в сполуч. з Хировом і Станиславом
"	10:35	з Ярослава	"	9:25	до Белця в спол. з Сокалем і Ярославом
мішаний	1:15	з Янова	"	9:40	до Янова
поспішн.	1:30	з Кракова в спол. з Н. Санчом, Загірем і Хировом	мішаний	10:05	до Підволочиск і Бродів
особовий	1:40	зі Стрия і Лавочного в сполуч. з Хировом і Станиславом	особовий	10:45	до Черновець і Сучави
поспішн.	1:50	з Сучави і Черновець	"	1:04	до Янова від $\frac{15}{6}$ — $\frac{31}{8}$ в свята
"	2:30	з Підволочиск і Бродів	мішаний	1:55	до Підволочиск і Бродів
особовий	5:20	з Підволочиск і Бродів	поспішн.	2:40	до Черновець і Сучави
"	5:25	з Белця в спол. з Сокалем і Ярославом	особовий	2:50	до Кракова в сполуч. з Равою і Хировом
"	5:45	з Черновець	особовий	3:05	до Стрия і Скольного
"	6:—	з Підволочиск	мішаний	3:15	до Янова від $\frac{1}{6}$ — $\frac{14}{6}$ і від $\frac{1}{6}$ — $\frac{30}{6}$ щоденно, від $\frac{15}{6}$ — $\frac{31}{8}$ в повседневні дні
Ніч			"	4:40	до Ярослава
особовий	6:55	з Кракова з Розвадовом сполуч.	Ніч		
мішаний	8:—	з Янова від $\frac{1}{6}$ — $\frac{14}{6}$ і від $\frac{1}{6}$ — $\frac{30}{6}$ щоденно, від $\frac{15}{6}$ — $\frac{31}{8}$ в повседневні дні	особовий	6:45	до Кракова в сполуч. з Н. Санчом, Загірем і Хировом
поспішн.	8:45	з Кракова	мішаний	7:05	до Сокаля і Ярослава через Раву
мішаний	9:01	з Янова від $\frac{15}{6}$ — $\frac{31}{8}$ в свята	особовий	7:25	до Тернополя
особовий	9:10	з Сучави і Черновець	"	7:30	до Стрия і Лавочного
"	9:30	з Кракова в спол. з Н. Санчом і Равою	"	8:50	до Янова
поспішн.	9:50	з Сучави і Черновець	"	10:30	до Черновець і Сучави
особовий	10:—	з Підволочиск і Бродів	поспішн.	10:50	до Кракова в спол. з Ярославом, з Розвадовом і Н. Санчом
"	10:20	з Лавочного і Стрия в сполуч. з Хировом і Станиславом	особовий	11:—	до Підволочиск і Бродів
"	12:10	з Лавочного і Стрия в сполуч. з Хировом і Станиславом	"	4:40	до Кракова в сполуч. з Хировом, Яслом, Розвадовом і Н. Санчом
"	3:30	з Підволочиск	"	5:20	до Стрия, Лавочного і Хирова
поспішн.	5:10	з Кракова в спол. з Н. Санчом і Яслом			

Всілякі купони

і

вильосовані цінні папери

виплачує

без потручення провізії або коштів

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

ГІПОТЕЧНОГО

Контора виміни і відділ депозитовий перенесені до льокалю партерового в будинку банків.

(15—?)

Новости на дамські сукні сезонові!

Матерії вовняні, Зефіри, Батисти, Піки, Кретони, Перкалі, Брокати

Львів, Академічна 12.

АНТІН ПІЗУНСЬКИЙ

Парасольки, Рукавички, «Фігара», ковніри коронкові, Паски, Фартушки.

Магазин багато заосмотрений.

Ціни низькі, конкуренційні. 151 3—47

Фр. Іхньовський

(з Кракова)

у Львові, ул. Баторія ч. 6.

Перунає зв'язні з добрети а не уступаючі в смаку праским шинки, крапні і сікані ковбаси, і всякі пнші вироби входячі в область масарства.

Товари виробляє з свіжого і чистого мяса.

Висилка на провінцію зі значним работом, котру виконує ся відвоттно. 124 1—20

МАГАЗИН **ОБУ** І РОБІТНЯ **ВИ**

РУДОЛЬФА АЧКЕВИЧА

у Львові, улица Сикстуса ч. 23 (стара почта)

виконує обув з добірного материялу, пних фасонів. — Обув дамска, мужеска

тривало, елегантно, після найновій-і дитинна, спеціально для духовенства і непромакальна до польованя.

З провінції просить ся о старий оказ на міру. 123 2—22

Строїтель

фортепянів і пянїн

з довголітною практикою за границею при головних складах фортепянів Вп. Марек, Сейфарта et Чайковського і п. директора Мікулього приймає всіляку напрану в місци і на провінції, також скорочує і політерує.

Ціни умірковані.

Осип Ганак,
Львів, ул. Галицька ч. 15.

5—5

Люд. Шелігевич
годинникар

передтм **Володислав Даєвський**

виконує всі роботи входячі в обсяг годинникарства

у Львові, ул. Коперника ч. 8.

заразом удержує склад годинників і zegарів з перворядних фабрик заграничних з гарантією і по уміркованих цінах.

Замовленя з провінції виконує як найточніше. Напраня zegарків і zegарів заразом антиків з 2-літню гарантією. 154 1—10

Робітня кравецка

АНДРЕЯ КОБІЛЬНИКА

у Львові
улиця Сикстуса ч. 30.

приймає всі замоченя на мужеску одіж, також для 125 1—10

Всч. Духовенства
і виконує красно, скоро і дешево.

Т. А. КАЛІЧЕК.

Робітня

убрань жіночих

у Львові, Ринок ч. 25., (I. поверх)

приймає всілякі замовленя і виготовляє їх з густом і елеганцією після найсвіжіших журналів. 49—?

За добірне оруже СРІБНИЙ МЕДАЛЬ.

Робітня руштинарска

В. Шадковський

і **С. Копчинський**

у Львові, площа Бернардинська число 1.

Виробляє і удержує на складі випробоване мисливське оруже всіляких систем, як також перерабляє зі старих на найновіші системи.

Замовленя і репарациї так в місци як і на провінції виконує скоро і старанно. 152 2—10

Рондлі мосяжні до смаженя конфітур по злр. 2-40, 3-20, 4-—

Котли до битя пни, мосяжні, циновані і емалювані

поручає **ПЕТРО ХШОНСТОВСКИЙ**

зелізна торговля у Львові, пл. Капітульна 1. (напроти катедри). 150 1—1

Цінишки ілюстровані до диспозиції.